

כשצה"ל רוצה – החקירה מהירה ומקצועית גניבת תכשיטים ומטבעות זהב מביתה של סועאד עיסא

תיאור המקרה

ב־11.8.91, סמוך לשעה 21.00, נכנסו חיילים לבית של סועאד עיסא בכפר אלחד'ר שבנפת בית לחם. הם באו לעצור את בנה, חאלד, וערכו בבית חיפוש מדוקדק. לאחר שעזבו את הבית גילתה סועאד עיסא, כי קופסת פלסטיק כחולה שבה הוחזקו תכשיטים ומטבעות זהב, אשר היתה באינטרסול, מושלכת על הריצפה – ריקה. התכשיטים שהיו בה נעלמו.

מהתלונה עד החקירה

- * למחרת היום, ב־12.8.91, הגישה סועאד עיסא תלונה במטרה על הגניבה.
- * ב־14.8.91, התלונה במוקד על הגניבה. בו ביום פנה עו"ד אנדרה רוזנטל מהמוקד לפרקליט מרכז דאז, סא"ל שלמה פוליטיס, בבקשה לחקור את העניין.
- * ב־11.9.91 העביר סא"ל פוליטיס את התלונה למצ"ח.
- * ב־7.10.91 נחקרו שלושה חיילים מהיחידה שביצעה את החיפוש בבית: סג"מ חנן אזולאי, סמ"ר אריאל אסבג וסמ"ר מידד וקנין. מעדויותיהם של השלושה עלה, כי מידד וקנין הוא זה שערך את החיפוש באינטרסול. כאשר נשאל מידד וקנין על ידי חוקר מצ"ח על קופסת התכשיטים הכחולה, הכחיש כי נתקל בה בעת החיפוש. יש לציין כי בשלב זה נחקר מידד וקנין כעד – ולא כחשוד.
- * ב־8.10.91 פנה חוקר מצ"ח למוקד כדי לברר אם סועאד עיסא מוכנה להיבדק בפוליגרף. היא הסכימה.
- * ב־24.11.91 הגיעה סועאד עיסא לבדיקת הפוליגרף, אך אז התברר כי היות שעברה ניתוח לב פתוח היא אינה כשירה לבדיקה זו.
- * נראה כי עקב הצלבת העדויות – זו של סועאד עיסא כי קופסת התכשיטים היתה באינטרסול, ואלו של החיילים כי מידד וקנין הוא זה שערך את החיפוש שם – הגיעו חוקרי מצ"ח למסקנה, כי החשוד העיקרי בגניבה הוא מידד וקנין.
- לכן, ב־2.12.91 נחקר מידד וקנין שוב – הפעם כחשוד, תחת אזהרה. בחקירה זו שב והכחיש כי גנב את התכשיטים.
- * באותו יום נחקרה גם סועאד עיסא על ידי חוקרי מצ"ח, והיא חזרה על גירסתה.
- * בתאריך לא ידוע נבדק גם מידד וקנין בפוליגרף, והבדיקה העלה כי הוא משקר.
- * משום כך הוא נחקר פעם נוספת – שוב תחת אזהרה – ב־4.12.91. בחקירה זו הודה בגניבה. לאחר מכן גילה היכן הוסתרו התכשיטים, והם אכן נמצאו במקום המחבוא.

החקירה הסתיימה בהצלחה שלושה חודשים וחצי מיום הגשת התלונה, פרק זמן קצר למדי, בוודאי בהשוואה לתיקים אחרים.

כתב אישום והרשעה

* ב-23.12.91 הודיע פרקליט מרכז דאז, סא"ל שלמה פוליטיס, לעו"ד אנדרה רוזנטל מהמוקד, כי הורה לתובע הצבאי הראשי להגיש כתב אישום נגד החייל.

* ב-22.1.92 הרשיע בית הדין הצבאי במחוז שיפוט מרכז את מידד וקנין בעבירות של גניבה והתנהגות שאינה הולמת. בגין שתי עבירות אלו נגזרו עליו 6 חודשי מאסר, מהם 2.5 לריצוי בפועל והשאר על-תנאי למשך שנתיים; כן הורד בדרגה מסמל ראשון לטוראי.

מיום סיום החקירה ועד הרשעתו של מידד וקנין עברו כחודש ומחצה בלבד – גם זה פרק זמן קצר למדי.

מסקנה: כשמצ"ח רוצה – היא יודעת לחקור באופן מקצועי

תיאור שלבי הפרשה, מהגשת התלונה ועד הרשעת החייל, מלמד על תהליך חקירה נכון, הגיוני ותכליתי. במילים אחרות – מקצועי. כאשר כך מנהלים חקירה, ולא מתוך רצון לטייח עבירה של מישהו, אין תימה שהחקירה אינה נסחבת. חמישה חודשים מיום הגשת התלונה כבר הורשע החייל.

כל זה מלמד, כי כאשר מצ"ח רוצה לברר עניין עד תום היא מסוגלת לאתר, די מהר, את היחידה שחייליה היו מעורבים באירוע נשוא התלונה. לאחר מכן, כאשר החקירה נערכת כראוי, אין קושי מיוחד לאתר את החשוד או החשודים.

השוואת טיפולה של מצ"ח בפרשה זו עם טיפולה בחקירות אחרות, שמקצתן נזכרות בדו"ח זה, יותר משהיא מעודדת, מציינת תמונה עגומה לגבי התפקיד שמילאה מצ"ח בחקירתן של תלונות רבות. דווקא חקירה כה מקצועית כמו זו שנוהלה ביחס לגניבת תכשיטיה של סועדא עיסא מחזקת את התחושה כי בשאר התלונות – שרבות מהן היו על פגיעה בחיי אדם, פציעות והתעללויות – טייחה מצ"ח בכוונה את החקירה, משכה אותה, וחוקריה לא טרחו להתייחס למסקנות או לסתירות שעלו מחקירת עדים או חשודים כדי להגיע לחקר האמת. שכן, וזאת מלמדת החקירה בתיק זה, לא מקצועיות חסרה למצ"ח, אלא רצון לחקור כראוי. מיום סיום החקירה ועד הרשעתו של מידד וקנין עברו כחודש ומחצה בלבד – גם זה פרק זמן קצר למדי.

מסקנה: כשמצ"ח רוצה – היא יודעת לחקור באופן מקצועי

תיאור שלבי הפרשה, מהגשת התלונה ועד הרשעת החייל, מלמד על תהליך חקירה נכון, הגיוני ותכליתי. במילים אחרות – מקצועי. כאשר כך מנהלים חקירה, ולא מתוך רצון לטייח עבירה של מישהו, אין תימה שהחקירה אינה נסחבת. חמישה חודשים מיום הגשת התלונה כבר הורשע החייל.

כל זה מלמד, כי כאשר מצ"ח רוצה לברר עניין עד תום, היא מסוגלת לאתר, די מהר, את היחידה שחייליה היו מעורבים באירוע נשוא התלונה. לאחר מכן, כאשר החקירה נערכת כראוי, אין קושי מיוחד לאתר את החשוד או החשודים.

השוואת טיפולה של מצ"ח בפרשה זו עם טיפולה בחקירות אחרות, שמקצתן נזכרות בדו"ח זה, יותר משהיא מעודדת, מציינת תמונה עגומה לגבי התפקיד שמילאה מצ"ח בחקירתן של תלונות רבות. דווקא חקירה כה מקצועית כמו זו שנוהלה ביחס לגניבת תכשיטיה של סועדא עיסא מחזקת את התחושה כי בשאר התלונות – שרבות מהן היו על פגיעה בחיי אדם, פציעות והתעללויות – טייחה מצ"ח בכוונה את החקירה, משכה אותה, וחוקריה לא טרחו להתייחס למסקנות או לסתירות שעלו מחקירת עדים או חשודים כדי להגיע לחקר האמת. שכן, וזאת מלמדת החקירה בתיק זה, לא מקצועיות חסרה למצ"ח, אלא רצון לחקור כראוי.